

Jáchym Topol: Výlet k nádražní hale

Město se měnilo. V noci nad ním sice stejně samozřejmě jako v 10. století a jako kdykoli jindy visel měsíc v tmavý bráně, někdy plný a oteklý jako tvář opilce, jindy plaval v mracích a nebyl skoro vidět, skleněná cetka, nežhnul, ale stejně doháněl zparchantělé městské psy k šílenství. V tomhle svitu, kdykoli měsíc dosáhl své chladné intenzity, milenci dopili láhev a vrhli se na sebe, koutky vykousané z velké lásky, vrahoun otočil kudlou v ruce a zašklebil se, v tomhle světle hodná máma zničehonic provedla svému plaváčkovi něco úděsného a žlutá síla tekla dolů a stékala na koleje tramvají a vlaků a ty se v té záplavě světla leskly... Pán světa chytil noc ve středu temnoty a obrátil ji naruby jako čerstvě staženou kůži, na nebi hořelo slunce. Bilo do městských zdí a chodníků a teprv teď byla špína špínou a hniloba hnilobou a byly vidět. Slunce sálalo, nutilo krev, aby se pohybovala pomaleji, tekla líně, zesládla, nebo naopak, pumpy zběsile pracovaly a krev jako by chtěla stříkat z obalu. Tak mi to alespoň připadalo, nic moc hezkého.

Město se měnilo, mříže a železné rolety po léta stažené jen k rezavění se znovu čerstvě natíraly a často teď přes ně šel i nápis se jménem. Zaprášené sklepy a špinavé putyky v bývalé židovské čtvrti se chytře měnily v luxusní obchody. K mání byly lodní kufry z minulého století, knížka diktovaná samotnou Madonnou i s jejím řetězem, taky ananasy a jemný tabák, deníky mrtvých hereček, snobská kola od formanských vozů, stejně jako karabáče, panenky, cestovní grály s krví dobrodruha, mince, podobizny Kafky, střelnice se všemi dělnickými prezidenty, hadry, kosti i kůže i všechno ostatní. Vzadu ve výloze byly dvě sošky mužů-psů, postavy shrbené pod nákladem v proutěných koších, dívaly se přes rameno a možná znaly i tvé jméno. Byly to sošky ďábla, dlouho je nikdo nekupoval. Když z výkladu konečně zmizely, ulevilo se mi. Ale druhý den tam stála soška ženy s kočičí hlavou, měla havraní vlasy, zelený oči, vsazený drahý kameny, ty vlasy byly lidský. A šlo to z ní taky. Firma, které obchod patřil, se jmenovala Pozener, byli z Vídně a ve znaku měli býčí rohy.

Město se měnilo, staré rozbité zdi se strhávaly, rozpraskanou tajemnou mapu omítky přikryla reklama, chodníky dostaly nové dláždění, léta stojící plechové a dřevěné ohrady mizely přes noc. Zchátralých baráků se ujímali majitelé a zkoušeli je měnit na hotely, hostince, velkoobchody se sklem, cestovní kanceláře. Z přízemních bytů se na ulici prodávaly dřevěné hračky, párky, noviny, časopisy, perník i zlato, podle nátury, daňový přiznání bylo k smíchu i těm zatrpklejším humoristům. Prachy nesmrděj, říkali si smradoši a porcovali ulice i náměstíčka podle velikosti svých stánků. Na periferiích a v odlehlých čtvrtích vznikala nová centra okolo diskoték, malých obchodních domů, nových hospod. Mandl u nás v ulici se večer plnil matkami rodin. Řek mi, že sem už jen jeho bytná, tak sem 10 vyrazila a nebydlí. Ten můj zas přijde dneska vožralej, minule šel s taškou na nákup, když se vrátil, potraviny hnily. Tady máte ty košile, pane, řekla mi a už koukala, abych zmizel. Jo, že nemáte drobný, vy prostě nemáte, ale dáte mi to prvního, nebo máte po županu. Ten flaksy nežere, zaslechl jsem ještě. Ale to mou žízeň po životě neukojilo. Zkoumal jsem, jak umožit svého zdravého ducha v obchodním podnikání. Dotáhl jsem to na žoldáka litery, obchodníka se slovy, vypráskaného nádeníka.